

**Kompetencijų ugdymo
iššūkliai ir galimybės kalbų
pamokose**

**"Challenges and opportunities for
developing competences during
language lessons"**

**Šiaulių sporto gimnazijos mokytoja
V. Šidlauskienė
2022-11-14**

Lietuvių kalbos ir literatūros mokymo tikslai

Objectives of teaching Lithuanian language and literature

Pagrindinėje mokykloje lietuvių kalbos ir literatūros ugdymo **tikslas** – lavinti mokinio gebėjimą komunikuoti sakybine ir rašytine lietuvių kalba; formuoti kalbinę, kultūrinę, tautinę ir pilietinę savimonę; pažinti lietuvių ir pasaulio literatūros tradiciją; suprasti ir interpretuoti įvairius grožinės, negrožinės literatūros ir kitų medijų tekstus; gebėti dalyvauti šiuolaikinės kultūros procesuose (*Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo programa, V., 2016*).

Vidurinėje mokykloje mokant lietuvių kalbos ir literatūros **siekama** įgalinti mokinį tapti sąmoningu ir kūrybingu kalbos vartotoju ir skaitytoju: bendrauti taisyklinga sakybine ir rašytine lietuvių kalba; gebėti suvokti, interpretuoti ir vertinti įvairius grožinius, negrožinius ir įvairių medijų tekstus; pažinti lietuvių ir pasaulio literatūros tradiciją, gebėti dalyvauti šiuolaikinės kultūros procesuose; formuoti kalbinę, kultūrinę, tautinę ir pilietinę savimonę (*Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo programa, V., 2011*).

Kompetencijų svarba atnaujintose pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose

Importance of competences in updated programs of basic and secondary education

Pažinimo kompetencijos samprata

Concept of cognitive competence

Pažinimo kompetencija – tai dalyko žinios ir gebėjimai, kritinis mąstymas, problemų sprendimas, mokėjimo mokytis gebėjimas.

Cognitive competence is subject knowledge and abilities, critical thinking, problem solving, ability to learn

Sąlygos pažinimo kompetencijai ugdyti

Conditions for developing cognitive competence

- Palankios mokymosi aplinkos sukūrimo (koks yra klasės, vaizdas, garsai, jausmai);
- Platus kontekstas, apimantis ne vieną mokymosi dalyką;
- Probleminis iššūkis (apgalvotai pateikta problema);
- Mokytojo atsakomybė (parama mokiniams, grįžtamasis ryšys);
- Besimokančiojo atsakomybė (įsitraukimas);
- Metarefleksija (ką iš to, kas išmokta, galima panaudoti ateityje, kad nesikartotų tos pačios klaidos, būtų tobulėjama).

Akademines problemos

Academic problems

- Hamletas - Renesanso **herojus**? Hamlet - a Renaissance hero?
- Hamletas - ramybės **drumstėjas, pražudęs** daug žmonių? Hamlet - a **troublemaker who killed** many people?
- Hamletas - psichologiškai nesubrendęs **lepus, nevykėlis**?
- Hamlet - psychologically **immature, loser**?

Scenarijaus problemos

Script problems

- Sukurti nekrologą Džiuljetai / Hamletui.
- Create an obituary for Juliet/Hamlet.
- Parengti Vingių ir Katrės ginamąsias/ kaltinamąsias kalbas.
- Prepare defense/accusatory speeches of Vingiai and Katrė.

Į gyvenimą orientuotos problemos

Life oriented problems

- **Sukurti reklaminį klipą** apie savo gimnaziją / klasę / sporto šakoje nevertotinus žodžius ir vartotinus jų atitikmenis

Create a promotional clip about words not to be used in your high school / class / sport and their equivalents

- Sukurti elektroninę knygą apie žymiausius mokyklos trenerius / įsimintiniausius mokytojus ir pan.

- Create an e-book about the school's most famous coaches/memorable teachers, etc.

- Išleisti proginį laikraštį...

- Publish a commemorative newspaper...

Mokytojui kylantys iššūkiai

Challenges for the teacher

Sukurti aktualią,
įdomią,
gyvenimišką
problema

Create relevant,
interesting,
life problem

Netapti žinių
transliuotoju,
atsakinėtoju į
klausimus
Not to become a
newscaster,
answering questions

Sutaupyti laiko
įsivertinimui
To save time
for self-
evaluation

Mokiniui kylantys sunkumai

Difficulties faced by the student

Mokinių nenoras
aktyviai veikti /
mokyti

Students'
reluctance to be
active/learn

Nepasitikėjimas
savimi ir savo
savarankiško
mokymosi gebėjimais

Lack of self-
confidence and self-
learning abilities

Klaidos baimė
Fear of making a
mistake

Probleminio mokymo metodas ir mokymosi formos

Method of problem-based teaching and forms of learning

Mokymasis grupėje, poroje
Learning in a group, in pairs

Individualus mokymasis/ Individual learning

Mišrus mokymasis/ Blended learning

Probleminis mokymas ir refleksija

Problem-based learning and reflection

- Skatina ir **pagilina** sąvokų, jų tarpusavio ryšių **supratimą**;
- Promotes and deepens the understanding of concepts and their interrelationships;
- **Sutelkia dėmesį į platų vaizdą** (kaip žinios, įgūdžiai, yra susiję su kitais atliktais darbais, idėjomis);
- Focuses on a broad picture (how knowledge, skills are related to other works, ideas);
- **Parodo, kodėl darbas yra svarbus. Shows why work is important.**
- **Identifikuoja** gebėjimus, kuriems reikės skirti ypatingą dėmesį.
- Identifies abilities that will require special attention.

„Mokymasis be mąstymo beprasmis. Mąstymas be mokslo – kenksmingas.“ (Konfucijus)

"Learning without thinking is meaningless. Thinking without science is harmful." (Confucius)

Ačiū už dėmesį!